
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

דת "עממית" באירופה בימי-הביניים - 39702

תאריך עדכון אחרון 05-01-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: היסטוריה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): אלישבע באומגרטן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: elisheva.baumgarten@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ד 11-12

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

בקורס זה נבחן את הדרכים שבהם בטאו אנשים שלא נמנו בהכרח על האליטה את אמנותיהם הדתיות ונתמקד בעשייה הדתית ובאון שבו הוא שקערכים ואמונות. בעזרת מחקרים שונים שבהם נידונה שאלת ההבדל שבין האליטה לבין מי שלא נמנה עליה נבקש להבין כיצד מוסדו והשתנו חיי הדת בצפון אירופה במהלך ימי הביניים. בקורס נערוך השוואות בין עשייה דתית נוצרית, שתהיה במוקד הקורס לבין מנהגים של מוסלמים ויהודים.

מטרות הקורס:

קריאה ביקורתית ומתודולוגית
הכרת אסכולות בכתיבה היסטורית והתפתחותן
ביקורת
יכולת כתיבה אקדמית

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
השוואה בין מאמרים ומתודות ודיון בהן. ישום מתודות על טקסטים מסוגים שונים ויכולת ניתוח

דרישות נוכחות (%) :
100

שיטת ההוראה בקורס: פרונטלית, דיון במקורות ראשוניים ומשניים, יומן קריאה שוטף עם תגובות מהמרצה והתלמידים האחרים בקורס

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

מהי תרבות פופולרית
בין מנהיגים לעם
מקורות ומתודות
טקסטים קלאסיים והמשכים מתודיים

חומר חובה לקריאה:

תכנית השיעורים

I. (27.10; 3.11) הקרניבל מקרה; התיאוריה ובעיית המקורות בעיית? ומה מי: "עממית" תרבות.
Natalie Zemon Davis. "The Reason of Misrule," in her *Society and Culture in Early Modern France* (Stanford, 1975), 77-123.
Aron Gurevich, *Medieval Popular Culture: Problems of Belief and Perception* (Paris, 1988), xiii-xx

- Roger Chartier, "Culture as Appropriation: Popular Cultural uses in Early Modern France," in *Understanding Popular Culture*, 229-53.
- II. *פופולרית הנהגה; קהילה-הנהגה ויחסי מנהיגים* (10.11; 17.11)
- Peter Brown, "The Saint as Exemplar in Late Antiquity," *Representations* 2 (1982): 1-25.
OR
- "The Rise and Function of the Holy Man in Late Antiquity", *Journal of Roman Studies*, 61 (1971): 80-101.
- דניאלה טלמון הלר, "השיח' והקהילה: חייהם הדתיים של כריים חנבליים מאזור שכם במאות ה-11,13-12", בתוך התרבות העממית, 95-110.
- Aron Gurevich, *Medieval Popular Culture: Problems of Belief and Perception* (Paris, 1988), 39-78.
- André Vauchez, *The Laity in the Middle Ages* (Notre Dame and London, 1993), 27-38; 85-106;
- Bruce A. Rosenberg, "Was There a Popular Culture in the Middle Ages", in Campbell, 152-56.
- III. *ומשמעות מקום* (24.11)
- Jean Claude Schmitt, *The Holy Greyhound* (Cambridge, 1983), 39-86, 159-70.
- Stacy S. Klein, *Gender and the Nature of Exile in Old English Texts in A Place to Believe In: Locating Medieval Landscapes*, ed. Clare A. Lees and Gillian R. Overing (University Park, 2006), 113-31.
- IV. *הקודש כתבי את הביניים ימי אנשי הבינו כיצד: וסיפורים מילים* (1.12; 8.12)
- Susan Boynton and Diane J. Reilly (eds.), *The Practice of the Bible in the Middle Ages* (New York, 2011). Selected articles.
- Derek Krueger, "Mary at the Threshold: The Mother of God as Guardian in Seventh Century Palestinian Miracle Accounts," in *The Cult of the Mother of God in Byzantium*, ed. Leslie Brubaker and Mary Cunningham. (Farnham, 2011), 31-38.
- Ephraim Shoham-Steiner, "The Virgin Mary, Miriam and Jewish Reactions to Marian Devotion in the High Middle Ages," *AJS Review* 37 (2013): 75-91.
- V. *מאגיה: מילים של כוח* (15.12)
- Gideon Bohak, "Catching a Thief: The Jewish Trials of a Christian Ordeal," *Jewish Studies Quarterly* 13 (2006): 344-62
- Don C. Skemer, *Binding Words: Textual Amulets in the Middle Ages* (University Park, PA, 2006), 75-125; 235-78.
- Alexander Murray, "Missionaries and Magic in Dark Age Europe," in *Debating the Middle Ages*, ed. Lester K. Little and Barbara Rosenwein (Oxford, 1998), 92-104.
- Gabor Klaniczay, "L'efficacité des mots dans les miracles, les maléficés et les incantations," in *Le pouvoir des mots au Moyen Âge*, ed. Nicole Bériou, Jaen-Patrice Boudet et Irène Rosier-Catach (Turnhout, 2014), 327-47.
- VI. *כתובה ותרבות אורלית תרבות* (29.12; 5.1)
- Bronislaw Geremek, *The Common Roots of Europe* (Cambridge, 1996), 40-69
- Rachel Koopmans, *Wonderful to Relate. Miracle Collection and Miracle Stories in*

-
- Late medieval England, Philadelphia, 2010, introduction.
Elliott Oring, "Legendry and the Rhetoric of Truth," *Journal of American Folklore* 121 (2008), 127-66.
VII. משפטי וצדק משפט (22.12)
John Baldwin, "The Intellectual Preparation for the Canon of 1215 Against Ordeals," *Speculum* 36 (1961), 616-36.
Adam J. Kosto, *Documentary Practices and the Laity in the Early Middle Ages* (Cambridge 2012) tbd.
VIII. ופירושיה תיאולוגיה (12.1)
Jacques LeGoff, "The Learned and Popular Dimensions of Journeys into the Otherworld in the Middle Ages," in *Understanding Popular Culture*, ed. Steve Kaplan (Berlin, 1984), 19-38
OR
Jacques Le Goff, *The Time of Purgatory in The Medieval Imagination* (Chicago, 1988), 93-105.
Caroline Walker Bynum, *Wonderful Blood* (Philadelphia, 2008), 1-22; 249-58.
Patrick Geary, "Sacred Commodities," in *Living with the Dead in the Middle Ages* (Ithaca and London, 1994), 194-220.
IX. וסיכום חומרית תרבות (19.1; 26.1)
June L. Mecham, *Sacred Communities, Shared Devotions: Gender, Material Culture and Monasticism in late Medieval Germany* (Turnhout, 2014), 57-87
Anne E. Lester, "What Remains: Women, Relics and Remembrance in the Aftermath of the Fourth Crusade," *Journal of Medieval History* (2014) 40: 311-328
Julia M.H. Smith, "Portable Christianity: Relics in the Medieval West (c.700-c.1200)," *Proceedings of the British Academy*, 181 (2012): 143-67.
Gábor Klaniczay, "Everyday Life and Elites in the Later Middle Ages," in *The Medieval World*, ed. Peter Linehan and Janet L. Nelson (London, 2001), 671-90.

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 10 %
השתתפות 10 %
הגשת עבודה 40 %
הגשת תרגילים 40 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות: